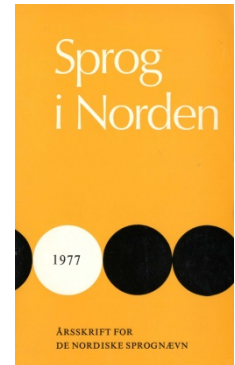

Sprog i Norden

Titel: Samarbejdet mellem de nordiske språknemndene i 1976
Forfatter: Ståle Løland
Kilde: Sprog i Norden, 1977, s. 19-22
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Dansk Sprognævn

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Samarbeidet mellom de nordiske språknemndene i 1976

Av Ståle Løland

Samarbeidet mellom de nordiske språknemndene foregår ved faste sekretærmøter og møter mellom representanter for nemndene. Språknemndene utveksler møtereferater og publikasjoner og holder hverandre orientert om det nasjonale rådgivingsarbeidet. Sekretariatene tar kontakt med hverandre når de får språkspørsmål som har fellesnordisk interesse. Ofte dreier det seg om nye ord og uttrykk, og siktemålet er å hindre at det oppstår unødvendige forskjeller mellom de nordiske språkene.

I terminologispørsmål rådfører sekretariatene seg med de nordiske nomenklaturorganene, i første rekke Rådet for teknisk terminologi i Norge og Tekniska nomenklaturcentralen i Sverige. Samarbeidet med disse organene har blitt bygd ut de siste årene, og språknemndene får stadig flere terminologiforslag til uttalelse. Likevel er det behov for en bedre samordning av terminologiarbeidet i Norden. Her vil trolig det nordiske språksekretariatet kunne spille en viktig rolle (jf. s. 23).

Det årlige møtet mellom sekretærene i språknemndene ble holdt i Stockholm 7.—8. mai 1976. På møtet diskuterte en bl.a. nemndenes fellesprosjekter og satte opp et utkast til program for det nordiske språkmøtet.

Liste over familienavn i Norden med uttaleangivelse

Redigeringen av lista ble ferdig våren 1977, og resultatet av arbeidet er publisert i nemndenes skriftserier. Lista inneholder om lag 3 300 navn fra Danmark, Norge, Sverige og det svensk-språklige Finland. Det har vært lagt særlig vekt på å få med navn som erfaringsmessig byr på uttaleproblemer, både i hjemlandet og i grannelandene. Boka inneholder utgreiinger om

uttalen av danske, norske og svenske navn, og også om islandsk navneskikk og uttalen av finske navn.

Nyordsundersøkingen

Språknemndene har i flere år arbeidet med en systematisk undersøkning av tilveksten i ordforrådet i etterkrigstida. Arbeidet har stor betydning for den språklige rådgivingen og vil gi et interessant bilde av nyordstilveksten i de nordiske språkene. Resultatet av arbeidet skal publiseres i tre parallelle ordbøker, en for dansk, en for norsk og en for svensk. I den svenske utgaven vil en også ta med nyord fra finlandssvensk. Hvert bind skal inneholde opplysninger om tilsvarende ord i grannespråkene. På et møte i København 29.—30. november 1976 diskuterte redaksjonskomiteen spørsmål i tilknytning til publikasjonene, og la da stor vekt på å komme fram til mest mulig ensartede redaksjonsprinsipper. Etter planen skal manuskriptene være ferdig til trykking i 1978/79.

Det 23. nordiske språkmøtet

ble holdt i Húsavík på Island 20.—22. august 1976. Fra *Danmark* møtte Marie Bjerrum, Erik Hansen, Henrik Galberg Jacobsen, Allan Karker, Pia Riber Petersen, Henning Skaarup, Peter Vedde, Chr. Westergård-Nielsen, fra *Finland* Mikael Reuter, Carl-Eric Thors, Aimo Turunen, fra *Island* Bjarni Vilhjálmsson, Jakob Benediktsson, Jónas Kristjánsson, fra *Norge* Reidar Djupedal, Eyvind Fjeld Halvorsen, Alf Hellevik, Ståle Løland, Leif Mæhle, Arnulv Sudmann, Arnold Thoresen, fra *Samisk språknemnd* Alf Isak Keskitalo, fra *Sverige* Sture Allén, Karl Hampus Dahlstedt, Catharina Grünbaum, Bertil Molde, Gun Widmark.

På saklista stod bl.a. disse emnene:

1. Nordiske språkprosjekter

Ståle Løland orienterte om språknemndenes felles prosjekter og om annet arbeid av interesse for språknemndene. Han kom

bl.a. inn på flere nordiske ordlisteprosjekter: *Nordisk politisk ordbok*, *Kommunalteknisk ordliste*, *Nordisk avfallsordliste* og *Fysiske størrelsesnavn på 7 språk*. På konferansen *Nordterm 1976* hadde representanter for de tekniske nomenklaturorganene og språknemndene i Norden diskutert spørsmålet om en samordning av det nordiske terminologiarbeidet.

2. Fagspråk i allmennspråket — prioritering av arbeidsoppgaver for språknemndene

Bertil Molde innledet til diskusjon om emnet. Han pekte på at fagspråk av ulike slag mer og mer setter sitt preg på allmennspråket. Ofte kan det være vanskelig å trekke en klar grense mellom de to. Dette gjør at språknemndene må komme mer med i det fagspråk- og terminologiarbeidet som blir drevet i Norden, framholdt Molde. Og språknemndene bør komme med i arbeidet på et så tidlig stadium som mulig, slik at fagspråket blir tilpasset allmennspråket. Dette er viktig også fordi det blir stadig flere fagord og faguttrykk i dagspressen og andre massemedier.

I Sverige er det nå planer om et medisinsk nomenklaturorgan, og Molde ville prioritere arbeidet med medisinsens språk blant de fagspråklige oppgavene for språknemndene. Dessuten foreslo han arbeid med termer som angår oss alle som samfunnsmedlemmer, f.eks. ord fra områder som politikk, skatter og miljøvern.

I diskusjonen sluttet møtedeltakerne seg til Moldes syn om at nemndene bør prioritere arbeidet med medisinsens fagspråk, bl.a. fordi de praktiske forutsetningene ligger godt til rette for samnordisk terminologiarbeid på dette feltet. Ulike medisinske organisasjoner i Skandinavia samarbeider allerede, og det bør kunne bli et godt samarbeid mellom språknemndene og en eventuell medisinsk nomenklatursentral. (Etter møtet på Island har språknemndene uttalt seg om et forslag i Nordisk råd om å arbeide for en samordnet medisinsk nomenklatur i Norden. Nemndene støtter forslaget og legger særlig vekt på betydningen av å fremme en medisinsk språkbruk som vanlige folk kan forstå.) Møtedeltakerne kom også inn på andre vik-

tige områder for samnordisk fagspråkarbeid: administrasjon, arbeidsmarked og utdanning.

3. *Drøfting av Allan Karkers artikkel "Nordisk rettskrivning"*
(Språk i Norden 1976, s. 39—85)

I artikkelen presenterer Karker en systematisk oversikt over rettskrivningsendringer som ville bringe dansk, norsk og svensk nærmere hverandre. Møtedeltakerne fant at artikkelen har stor prinsipiell interesse, men var enige med forfatteren i at det neppe er aktuelt med en gjennomgripende reform av de nordiske språkenes rettskrivning. Flere gav derfor uttrykk for at samarbeidet mellom språknemndene først og fremst bør ta sikte på å bedre språkforståelsen og hindre at de nordiske språkene fjerner seg ytterligere fra hverandre.

På møtet ble det også orientert om aktuelle problemer i islandsk språkrøkt (se s. 33) og om de nordiske språks stilling på Island i undervisning m.m. (se s. 43). Det ble vedtatt å undersøke hvilke prinsipper språknemndene har fulgt i sin rådgivning, og hvilken holdning som ligger bak. Dette spørsmålet vil bli tatt opp på det nordiske språkmøtet i 1977.